

UCHWAŁA NR XL/329/2022

RADY MIEJSKIEJ W LIPIANACH

z dnia 24 lutego 2022 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki
i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy
Lipiany na 2022 rok**

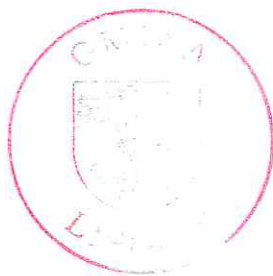
Na podstawie art.4¹ ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119), art.10 ust. 2, ust. 2a, ust. 2b i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050), oraz art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 2469) Rada Miejska w Lipianach uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na rok 2022 w brzmieniu określonym załącznikiem do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lipian.

§3. Traci moc uchwała nr XXXVII/304/2021 Rady Miejskiej w Lipianach z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na 2022 rok.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Marta Ciszewska

Załącznik do uchwały

Rady Miejskiej w Lipianach

Nr XL/329/2022 z dnia 24 lutego 2022 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY LIPIANY NA ROK 2022

I. WSTĘP

1. Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania narkomanii na rok 2022 opracowany został w oparciu o następujące podstawy prawne:
  - a) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050), Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119), ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 r., poz. 2469)

2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:
  - a) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
  - b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - c) ograniczenie szkód zdrowotnych,
  - d) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem.

II. Słowniczek

Alkohole - to duża grupa związków organicznych, pochodnych węglowodorów.

Etanol (alkohol etylowy) należy do tej klasy związków i jest głównym składnikiem psychoaktywnym napojów alkoholowych. Jego spożywanie ma liczne społeczne konsekwencje, a intoksykacja może prowadzić do zatrucia, a nawet śmierci. Długotrwałe nasilone picie może prowadzić do uzależnienia od alkoholu, a także różnych zaburzeń somatycznych i psychicznych. **FASD** (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) - Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych rozumie się przez to niediagnostyczny termin opisujący problemy zdrowotne i zaburzenia zachowania wynikające z uszkodzenia mózgu płodu przez alkohol. Uszkodzeniom ośrodkowego układu nerwowego (OUN) mogą towarzyszyć uszkodzenia innych organów wewnętrznych, między innymi serca, układu kostnego, układu moczowego, słuchu, wzroku. Nieprawidłowy przebieg procesu rozwoju mózgu w życiu płodowym powiązany z widocznymi na twarzy dziecka charakterystycznymi zmianami, jest opisywany jako Płodowy Zespół Alkoholowy - FAS (Fetal Alcohol Syndrome).

Leczenie uzależnienia - rozumie się przez to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP lub związanych z uzależnieniem behawioralnym. Przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych, programy substytucyjnego leczenia uzależnienia od opioidów.

Procedura „Niebieskich Kart” - to skoordynowany system pomocy dla osób, które doznają przemocy domowej. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura przewiduje dwuetapowy udział osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Pierwszy etap to zetknięcie z przedstawicielami wyżej wymienionych służb, którzy wypełniają formularz „Niebieska Karta - A”, natomiast drugi etap to zaproszenie przez zespół interdyscyplinarny bądź grupę roboczą na spotkanie i wspólne omówienie dalszych, zintegrowanych działań pomocowych.

Profilaktyka uniwersalna - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całą populację, to jest działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów

w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój, działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do danej grupy. Profilaktyka selektywna jest działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Przykładem profilaktyki wskazującej są interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami, czy też niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem tych substancji).

Czynniki ryzyka - są to właściwości indywidualne, cechy środowiska społecznego i efekty ich interakcji, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem powstania nieprawidłowości, zaburzeń, chorób lub przedwczesnej śmierci. Czynniki ryzyka występują w kilku obszarach:

- indywidualnym, jak np. problemy emocjonalne, poznawcze, postawy aspołeczne, brak poczucia własnej wartości, nieprzystosowanie społeczne,
- rodzinnym, jak np. słabe więzi rodzinne, brak wsparcia i nadzoru rodziców lub osób bliskich, uzależnienia w rodzinie,

- środowiskowym, jak np. używanie alkoholu w grupie rówieśniczej, nieprzyjazne środowisko szkolne, normy sprzyjające zachowaniom problemowym (zwyczaże związane z piciem alkoholu),
- kontekstowym, jak np. bieda, przynależność do dyskryminowanej mniejszości.

Czynniki chroniące - są to zasoby indywidualne jednostki oraz cechy środowiska, które kompensują, bądź redukuje wpływ czynników ryzyka, przyczyniając się do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia zachowań problemowych lub zmniejszają ich intensywność.

Dzięki wzmacnianiu czynników chroniących zwiększa się odporność na działanie czynników ryzyka, wyzwala się motywacja i energia do pokonywania przeciwności losu w sposób sprzyjający prawidłowemu rozwojowi człowieka. Czynniki chroniące występują w tych samych obszarach:

- indywidualnym, jak np. kompetencje emocjonalne, poznawcze, społeczne, wiara w siebie i poczucie własnej wartości, pozytywne identyfikacje, zachowania prospołeczne itp.,
- rodzinnym, jak np. dobre relacje i więź z rodzicami, opieka wsparcie i nadzór rodziny,
- środowiskowym, jak np. przyjazne środowisko społeczne, szkolne, rówieśnicze, normy zapobiegające zachowaniom problemowym,
- kontekstowym, jak np. wysoki status społeczny i ekonomiczny.

Przemoc w rodzinie - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu) - rozumie się przez to element integracji:

działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Ryzykowne spożywanie alkoholu - rozumie się przez to picie nadmiernych ilości alkoholu

(jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje wystąpią, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu - rozumie się przez to wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu; aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy; jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

System rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego

- rozumie się przez to system oceny jakości programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, którego celem jest podniesienie jakości programów oraz popularyzacja wiedzy na temat skutecznych strategii profilaktycznych i metod konstruowania programów. Rekomendacji programów dokonuje zespół ds. Rekomendacji i oceny programów.

Uzależnienia Behawioralne- formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami, czy czynnościami. Zamiennie uzależnienia behawioralne są określane jako uzależnienia od czynności, zachowaniami kompulsywnymi/nałogowymi/problemami, czy zaburzeniami zachowania.

Zdrowie publiczne - to zorganizowany wysiłek społeczny, realizowany głównie przez działania instytucji publicznych, mający na celu polepszenie, promocję, ochronę i przywracanie

III. Uwarunkowania finansowe

1. Realizacja powyższych zadań finansowana jest ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz, jeżeli gmina ma takie możliwości, ze środków własnych zaplanowanych w budżecie gminy na przeciwdziałanie narkomanii.
2. Ze względu na ograniczone możliwości naszej gminy, wzorem lat ubiegłych proponuje się przyjąć jeden wspólny dla obu ustaw program pod nazwą „**Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na 2022**”.

3. Plan finansowy zawarty jest w budżecie gminy.
4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) Przewodnicząca Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 550 zł brutto miesięcznie;
  - b) Członek Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 350 zł brutto miesięcznie;
  - c) Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpisana przez Przewodniczącą Komisji lista wypłat;
  - d) Wynagrodzenia wyliczone w oparciu o listę wypłat wypłaca się miesięcznie z dołu w terminie do dnia 10 następnego miesiąca kalendarzowego.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Pedagog szkolny Zespołu Szkół w Lipianach
- Pedagodzy świetlic opiekuńczo - wychowawczych
- Policja
- Terapeuci leczenia uzależnień i współuzależnienia
- Inne podmioty, na które ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada obowiązki w tym zakresie
- Organizacje pozarządowe.

V. OPIS ZJAWISKA

Na podstawie danych z Komisariatu Policji w Lipianach, Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagoga szkolnego Zespołu Szkół w Lipianach, analizy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lipiany na lata 2018 – 2022, rozmów indywidualnych i obserwacji, należy stwierdzić, iż skala zjawiska destrukcji społecznej z powodu nadużywania alkoholu i środków psychoaktywnych jest w dalszym ciągu niepokojąca.

Dane z Komisariatu Policji w Lipianach, dotyczące interwencji oraz ilości zatrzymań związanych z nadużywaniem alkoholu lub innych używek w okresie 01.01.2021 r. – 31.10.2021 r.

	Rok 2020	Rok 2021
interwencje	99	114
ilość zatrzymań nietrzeźwych kierujących :	16	15
sprawców przestępstw	13	9
sprawców wykroczeń	3	6
ilość interwencji domowych związanych z nadużywaniem alkoholu lub innych używek	72	62
ilość interwencji publicznych w wyniku nadużywania używek	80	90
ilość osób ukaranych mandatem za spożycie alkoholu	79	212

Zespół interdyscyplinarny.

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31.10.2021 r.	3
Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” do dnia 31.10.2021 r.	5
Liczba procedur wszczętych przez: POLICJĘ	4
Liczba procedur wszczętych przez: OPS	1
Liczba osób u których stwierdzono prawdopodobieństwo dotknięcia przemocą w rodzinie:	10
dzieci	2
kobiety	5
mężczyźni	3
Liczba osób u których stwierdzono prawdopodobieństwo stosowanie przez nie przemoc w rodzinie	5
kobiety	0
mężczyźni	5
Ilość dzieci, które na co dzień egzystują w rodzinie dotkniętych przemocą	2
Liczba procedur „Niebieska Karta” w 2021r. z 2000 r .	2

Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych stanowi istotny czynnik wystąpienia przemocy w rodzinie. Wskazują na to badania przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Ponadto ostatnio coraz częściej występuje niepokojące zjawisko, jakim jest uzależnienie **behawioralne** (czynnościowe). Jest to zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności)

w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia.

Aby ograniczyć te poważne zagrożenia GKP i RPA¹ w Lipianach aktywnie współpracuje z: Komisariatem Policji w Lipianach, Prokuraturą Rejonową w Pyrzycach, Kuratorami Sądu Rejonowego w Stargardzie, Zespołem Szkół w Lipianach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy tym Ośrodku. Tylko zintegrowane działania ww. podmiotów, sprawny przepływ informacji zwiększają realną szansę na pomoc osobom w kryzysie.

GKP i RPA obraduje dwa razy w miesiącu, a kiedy istnieje potrzeba- częściej. Członkowie komisji w trosce o osoby objęte nadzorem, pozostają w stałym kontakcie telefonicznym. Sprawna wymiana informacji pomiędzy realizatorami programu pozwala na głębsze poznanie problemu osoby/osób potrzebujących wsparcia.

Sytuacja związana z pandemią stawia działania GKP i RPA w zupełnie nowej rzeczywistości. Epidemia zamknęła nas w domach na kilka miesięcy. Życie w jeszcze większym stopniu przeniosło się do sieci, ograniczyło w czterech ścianach. Należy zadać sobie pytanie, czy jest to niebezpieczne z punktu widzenia ryzyka rozwoju uzależnień.

Epidemia to niewątpliwie stresujący okres. Psychoterapeuci twierdzą, że wiele osób, zwłaszcza tych z różnymi deficytami, chcąc radzić sobie z tą niecodzienną sytuacją, sięgnęło po używki – alkohol i narkotyki.

Należy jednak rozdzielić dwa zjawiska – używanie (nawet, jeśli to jest ucieczka od czegoś) oraz uzależnienie.

Człowiek uzależniony, przepełniony jest lękiem, a epidemia zwiększa poczucie niepewności i koło się zamyka, szczególnie, że w czasie epidemii więcej siedzimy w izolacji i bliscy, którzy nie mieszkają z osobą uzależnioną, mają mniejsze możliwości kontroli i wsparcia takiego człowieka.

A co z młodzieżą? Zdalne nauczanie, możliwość kontaktowania się z przyjaciółmi jedynie za pośrednictwem social mediów, zasiedzenie przed ekranami. Jak to mogło wpłynąć / wpłynęło na młodych ludzi? Zapewne w najbliższym czasie skutki będą widoczne.

Ważne jest, aby sposób działania dostosować do otaczającej nas rzeczywistości. Skoro rzeczywistość ogranicza bezpośredni kontakt z osobą potrzebującą wsparcia, należy szukać innych, możliwych form skutecznego oddziaływania. (Komisja uruchomiła telefon zaufania), kontakt jest również możliwy poprzez portal facebook, mailowo.

---

¹ Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Z danych zawartych w „Rekomendacjach do realizowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” wynika, iż w Polsce działa ponad 2000 punktów konsultacyjnych, które udzielają pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym. Takie punkty pełnią ważną rolę w lokalnym systemie pomocy, należy jednak pamiętać, że nie stanowią one alternatywy dla placówek leczenia uzależnień. Zarówno komisja, jak również PIK² starają się działać interdyscyplinarnie, co oznacza, że diagnozujemy problemy całej rodziny i planujemy pomoc dla wszystkich jej członków. Poza tym działamy w porozumieniu ze wszystkimi realizatorami gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz zapobiegania narkomanii.

W 2021 roku PIK działał w formie stacjonarnej – dyżury w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Lipianach, jak i formie wyjazdowej, a także ze względu na epidemię, również telefonicznie. W tym okresie podjęto szereg działań wspierających wobec osób uzależnionych i współuzależnionych, osób będących w kryzysach życiowych, jak i wobec małoletnich dzieci i młodzieży.

Łącznie udzielono porad:

W ramach umowy 82 porady x 45 min – co dwa tygodnie;

W ramach umowy 225 porad x 60 min- dwa razy w tygodniu.

Wśród klientów punktu przeważają osoby współuzależnione, drugą grupą, co do ilości są osoby w kryzysach osobistych, a najmniejszą osoby uzależnione. Coraz częściej do punktu zgłaszają się osoby doznające przemocy oraz stosujące przemoc.

Należy jednak nadmienić, że widoczna jest prawidłowość polegająca na tym, że jeżeli osoba uzależniona podejmuje współpracę z punktem, to widoczne są u niej pozytywne zmiany. W tym przypadku dużym wsparciem dla konsultanta jest możliwość odesłania klienta do grupy wsparcia prowadzonej przez jednego z członków komisji. PIK przynosi wymierne efekty, zabezpiecza potrzeby środowiska lokalnego, a efekty pracy i różnorodność podejmowanych działań, w tym działań innowacyjnych, dają szansę na większą skuteczność oddziaływań.

W nadchodzącym roku zasadnym wydaje się stworzenie możliwości finansowej prowadzenia konsultacji psychiatrycznych, korzystając z prywatnej praktyki lekarzy. Należy nadmienić, że jest to raptem kilka przypadków w roku.

---

² Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

Ze środków GKP i RPA podejmowane są różne działania edukacyjne, angażujące dzieci i młodzież, m.in. warsztaty, spotkania z kuratorem, konkursy, spektakle i koncerty o charakterze profilaktycznym.

Wzorem roku ubiegłego, biorąc pod uwagę otwarcie nowych punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawarto umowę z Centrum Działań Profilaktycznych na przeprowadzenie na terenie Gminy Lipiany (Rekomendacja PARPA) Pakietu 4S- Sprawdzone, Skuteczne, Szkolenie, Sprzedawców, które składało się z dwóch zakupów kontrolowanych i szkolenia dla sprzedawców ze wszystkich 14 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zakup kontrolowany, to procedura polegająca na sprawdzeniu dostępności alkoholu dla osób nieletnich. Polega ona na dokonaniu zakupu alkoholu przez osobę pełnoletnią, która niedawno ukończyła 18 rok życia, a jej wygląd i zachowanie wzbudzają wątpliwości, co do jej pełnoletności.

Po pierwszym zakupie kontrolowanym przeprowadzono szkolenie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lipianach. Dalszy ciąg szkolenia polega na wdrożeniu drugiego etapu zakupu kontrolowanego i sporządzeniu protokołów.

Szkolenie spotkało się z aprobatą znacznej części sprzedawców/właścicieli punktów. Komisja planuje kontynuację szkoleń z ww. tematyką.

Z uwagi na zmiany w składzie GKP i RPA, wszyscy członkowie wzięli udział w obowiązkowym szkoleniu mającym na celu podniesienie kompetencji. Szkolenie w przedmiocie współdziałania służb w zakresie działań profilaktyczno -interwencyjnych.

Członkowie GKP i RPA nad Jeziorem Wądół zorganizowali młodzieżowe zawody spinningowe, w których w ramach alternatywnego spędzania czasu wolnego do rywalizacji przystąpiło 5 zawodników, w wieku od 10-15 lat. Pogoda może nie była wymarzona, jednak atmosferę zawodów podgrzały atrakcyjne nagrody ufundowane przez jednego z członków komisji. W ten sposób staramy się przedstawić dzieciom i młodzieży alternatywną formę spędzania czasu wolnego.

Na Portalu Internetowym Facebook funkcjonuje strona GKP i RPA mająca m.in. na celu prowadzenie działań informacyjnych, profilaktycznych, edukacyjnych, dotyczących szkód wynikających ze spożywania alkoholu i innych używek, zarówno przez dzieci, młodzież, jak i dorosłych.

Prowadzimy również działalność informacyjną dotyczącą problemu przemocy w rodzinie. Przystąpiliśmy do kampanii, która ma na celu podniesienie świadomości społecznej dla braku akceptacji przemocy i możliwości otrzymania kompleksowej pomocy przez każdą osobę, która jest przemocą zagrożona.

Działania GKP i RPA są nastawione nie tylko na eliminowanie problemu uzależnienia, mają też szerszy zakres. Na posiedzeniach komisji zwracamy uwagę na przyczynę powstania wszelkich form uzależnienia. Prowadzimy działania motywujące do zmiany w drodze terapii indywidualnej, spotkań grupowych. Komisja zamierza w roku 2022, zgodnie z rekomendacją Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na szerszą skalę prowadzić zajęcia grupy wsparcia, kontynuować wyżej wymienione działania, a także podejmować nowe przedsięwzięcia.

**Działania edukacyjno - profilaktyczne realizowane
w Zespole Szkół w Lipianach
w okresie 01.01.2021- 10.11.2021 r.**

Nr	Działanie	Liczba odbiorców
1.	Realizacja programu antynikotynowego w oddziale przedszkolnym „Czyste powietrze wokół nas”, dotyczący profilaktyki antytytoniowej.	14
2.	Realizacja programu zdrowotnego w klasach 2 LO „Znamie? Znam je!”- profilaktyka przeciw rakowi skóry	32
3.	Realizacja programu profilaktycznego w kl. 2 LO „Podstępne WZW”	32
4.	Konkurs plastyczny dla uczniów SP „Alkohol, narkotyki i dopalacze, to skuteczne zabijacze”	150
5.	Realizacja programu w oddziale przedszkolnym „Zdrowe zęby mamy- marchewkę zajadamy” dotyczący profilaktyki próchnicy	14
6.	Realizacja programu „Program dla szkół” (dawniej Szklanka mleka i Owoce w szkole) 1-5 SP	241
7.	Spotkanie z policją dla uczniów klas 0-3 „Bezpieczna droga do szkoły”	60
8.	Realizacja programu „Trzymaj Formę” w klasach 4-8 SP, poruszający tematykę zdrowego odżywiania i promowania aktywności fizycznej	238
9.	Obchody Dnia Ziemi	Cała społeczność szkolna (480)
10.	Obchody Światowego Dnia Wody	
11.	Obchody Dnia walki z paleniem tytoniu	
12.	Zbiórka na terenie szkoły zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego	
13.	Zbiórka zużytych baterii	
14.	Zbiórka nakrętek plastikowych	
15.	Obchody Dnia Wiedzy o Autyzmie	
16.	Obchody dnia Zespołu Downa	
17.	Akcja profilaktyczna: STOP hejterom i przemocy	
18.	Spektakl profilaktyczny z aktorami amatorami z naszej szkoły Pt. ” Królowna Śnieżka- bajka inaczej”- poruszał tematykę uzależnień od środków psychoaktywnych	
19.	Upowszechnianie wśród uczniów oraz rodziców wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych.	
20.	Edukacja uczniów klas 8 i 7 SP z zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich.	106
21.	Konkurs na zabawkę ekologiczną w klasach 1-3 SP	144
22.	Konkurs plastyczny dla klas 1-3 SP „Palenie jest szkodliwe i niemodne”	144
23.	Konkurs dla kl. 1 SP „Zdrowie na talerzu”- promocja zdrowego odżywiania	49
24.	W szkole są przeszkoleni realizatorzy rekomendowanego programu „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”- rozpoznawanie zażywania środków psychoaktywnych przez młodzież oraz wczesnej interwencji i wsparcia dla rodziców i ucznia zagrożonego.	

25.	Happening „Żyj zdrowo i kolorowo” w klasach 0-3 SP, dotyczący profilaktyki otyłości.	150
26.	Konkurs Pierwsza Pomoc dla kl. 8 SP i LO	76
27.	Spektakl profilaktyczny dla najmłodszych uczniów pt. Strach ma wielkie oczy, dotyczący profilaktyki zachowań przemocowych w szkole- nagranie dostępne na pendrivie, posłuży w kolejnych latach	14
28.	Zajęcia reintegracyjne z psychologiem dla klas 4-8 SP oraz LO po nauczaniu zdalnym i przerwie wakacyjnej	330
29.	Indywidualne konsultacje psychologiczne z uczniami zgłaszającymi potrzebę pracy nad rozpoznawaniem i radzeniem sobie z emocjami, umiejętnościami komunikowania się- w tym reagowania na agresję słowną.	25
30.	Realizacja programu rekomendowanego „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”	7
31.	Warsztaty z psychologiem: Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Cyberprzemoc, zagrożenie wirtualnego świata.	W trakcie realizacji
32.	Dyżurowanie nauczycieli na każdej przerwie, na boiskach szkolnych, korytarzach, stołówce- w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom.	480

VI. ZDIAGNOZOWANY OBSZAR PROBLEMOWY

1. Wciąż niska świadomość mieszkańców o zgubnych skutkach nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających oraz ich konsekwencjach zdrowotnych i społecznych.
2. Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej.
3. Przyzwolenie społeczne na nadużywanie alkoholu i jego spożywanie przez młodzież.
4. Brak motywacji do walki z problemem uzależnienia.
5. Powielanie złych zachowań – przejmowanie nieprawidłowych wzorców z pokolenia na pokolenie.
6. Duży opór społeczny przed ujawnianiem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
7. Powszechna dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
8. Traktowanie szkodliwych używek jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życiowych, rozładowania stresów i konfliktów.

VII. CEL GŁÓWNY *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na rok 2022*

Celem głównym Programu jest realizacja ustawowych zadań ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom i ich skutkom na terenie

Gminy Lipiany (tj. ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia społecznego wynikających z nadużywania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, zagrożeń behawioralnych oraz zredukowanie zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań przez dzieci, młodzież i dorosłych).

VIII. CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA OPERACYJNE W RAMACH *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na rok 2022*

- 1) Utrzymanie Punktu Konsultacyjnego Leczenia Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Lipianach;
- 2) Współpraca z placówkami prowadzącymi leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 3) Zwiększenie dostępu do informacji o instytucjach, w których osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc;
- 4) Podniesienie poziomu wiedzy wśród mieszkańców na temat zjawiska uzależnień;
- 5) Rozmowy motywacyjno-interwencyjne z osobami uzależnionymi (motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i zmiany dotychczasowego trybu życia);
- 6) Kierowanie na badania biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia;
- 7) Kierowanie wniosków do Sądu celem wydania postanowienia o skierowanie na przymusowe leczenie;
- 8) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązaniu ww. problemów;
- 9) Poszerzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży;
- 10) Wdrażanie procedury „Niebieska Karta”;
- 11) Współpraca z placówkami oświatowymi w celu zwiększenia świadomości dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat skutków uzależnień i przemocy. Umocnienie ich w dobrym wyborze;
- 12) Promowanie mody na zdrowy styl życia, finansowanie przedsięwzięć z tym związanych;
- 13) Podniesienie atrakcyjności oferty świetlic ;

- 14) Konstrukttywne zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży – powołanie klubu młodzieżowego w celu rozwinięcia poczucia przynależności i uczestnictwa w grupie rówieśniczej;
- 15) Udzielenie rodzinom, w których występuje problem alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień wsparcia psychologicznego i prawnego;
- 16) Wspieranie osób z rodzin dotkniętych uzależnieniem lub zagrożonych uzależnieniem poprzez współorganizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych i poprawę komunikacji (Szkoła dla rodziców);
- 17) Działania na rzecz powstania grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz wspieranie finansowe kosztów eksploatacyjnych pomieszczeń przeznaczonych do spotkań grup społecznych i osób fizycznych w zakresie działań profilaktycznych- (grup samopomocowych);
- 18) Pokrywanie kosztów funkcjonowania świetlic w Lipianach, Batowie, których głównym celem jest organizacja czasu wolnego dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dotkniętych problemem uzależnienia i współuzależnienia.
- 19) Zakup materiałów na potrzeby świetlic wiejskich, w których dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym mogą bezpiecznie spędzić czas wolny;
- 20) Kontynuacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej dla braku akceptacji przemocy i możliwości otrzymania kompleksowej pomocy przez każdą osobę, która jest przemocą zagrożona;
- 21) Finansowanie kosztów komorniczych.
- 22) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Lipiany na rok 2022.*

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie Programu jest Przewodnicząca Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członkowie ww. Komisji.
2. Sprawozdanie roczne z realizacji *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla*

Gminy Lipiany na rok 2022 Burmistrz Lipian przedłoży Radzie Miejskiej
w Lipianach do 31 marca 2023 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) rada gminy corocznie uchwała gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 wyżej cytowanej ustawy, gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawiera również zasady wynagradzania członków gminnych komisji profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Zgodnie z art. 10 ust. 2a, ust. 2b i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) rada gminy uchwała gminny program przeciwdziałania narkomanii, uwzględniający zadania własne gminy zawarte w wyżej cytowanej ustawie oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469), zmodyfikowany został m.in. 4¹ pkt 3 ustawy z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań gminy zostało dodane prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. Ponadto zgodnie z art. 21 ustawy nowelizującej z 17.12.2021 r., uchwalone przed dniem 1.1.2022 r. gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zachowują moc do dnia uchwalenia nowego gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, nie dłużej jednak niż do 31.3.2022 r., co oznacza to obowiązek przyjęcia nowego programu najpóźniej do końca marca 2022 r.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
w Lipianach

Marta Ciszevska